



Miljø- og
Fødevareministeriet
Naturstyrelsen

Årsrapport 2017 Naturstyrelsen

Marts 2018

Indhold

| | | |
|-----------|--|-----------|
| 1. | Påtegning af det samlede regnskab | 3 |
| 2. | Beretning | 4 |
| 2.1 | Præsentation af virksomheden | 4 |
| 2.2 | Ledelsesberetning | 4 |
| 2.3 | Kerneopgaver og ressourcer | 7 |
| 2.4 | Målrapportering | 8 |
| 2.5 | Forventninger til det kommende år | 10 |
| 3. | Regnskab | 12 |
| 3.1 | Anvendt regnskabspraksis | 12 |
| 3.2 | Resultatopgørelse | 13 |
| 3.3 | Balancen | 15 |
| 3.4 | Egenkapitalforklaring | 17 |
| 3.5 | Likviditet og låneramme | 18 |
| 3.6 | Opfølgning på løsumsloft | 18 |
| 3.7 | Bevillingsregnskabet | 18 |
| 4. | Bilag | 19 |
| 4.1 | Noter til resultatopgørelse og balance | 19 |
| 4.2 | Indtægtsdækket virksomhed | 22 |
| 4.3 | Gebyrfinansieret virksomhed | 22 |
| 4.4 | Tilskudsfinansierede aktiviteter | 22 |
| 4.5 | Forelagte investeringer | 22 |
| 4.6 | Supplerende bilag | 22 |

1. Påtegning af det samlede regnskab

Årsrapporten omfatter de hovedkonti på finansloven, som Naturstyrelsen, cvr. nr. 33157274, er ansvarlig for:

§ 24.72.03. Grønne partnerskaber

§ 24.74.01. Naturstyrelsen

§ 24.74.02. Salg af ejendomme

§ 24.74.03. Testcenter Østerild

§ 24.74.04. Naturforvaltning mv.

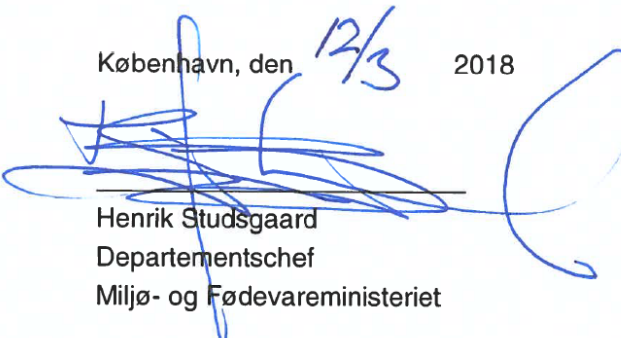
Herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for 2017.

Påtegning


Det tilkendegives hermed:

1. at årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at målopstillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende,
2. at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, og
3. at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

København, den 13/3 2018


Henrik Studsgaard
Departementschef
Miljø- og Fødevareministeriet

Randbøl, den 12/3 2018


Peter Ilsø
Direktør
Naturstyrelsen

2. Beretning

2.1 Præsentation af virksomheden

Naturstyrelsen er en del af Miljø- og Fødevareministeriet.

Naturstyrelsen forvalter Miljø- og Fødevareministeriets skov- og naturarealer, gennemfører statslige naturgenopretningsprojekter, og løser en række myndighedsopgaver knyttet til jagt- og vildtforvaltningsområdet. Naturstyrelsen har ca. 605 medarbejdere, hvoraf ca. 90 er tilknyttet hovedkontoret i Randbøl, mens de øvrige medarbejdere er placeret på et driftscenter og 18 lokale enheder rundt om i hele landet.

Naturstyrelsen arbejder for, at natur og mennesker trives. Naturstyrelsens primære opgaver er:

- *Areal- og naturforvaltning:* Naturstyrelsen forvalter Miljø- og Fødevareministeriets ca. 208.000 ha. skov- og naturarealer med de naturnære formål at tilgodese biodiversitet, naturbeskyttelse og friluftsliv. Naturstyrelsen gennemfører endvidere den statslige bynære skovrejsning i samarbejde med kommuner, forsyningsselskaber, mv., og gennemfører diverse projekter inden for natur- og friluftsliv.
- *Friluftsliv:* Naturstyrelsens arealer er en vigtig ramme for borgernes og turisternes friluftsliv. Naturstyrelsen gennemfører en lang række projekter inden for friluftsliv i samarbejde med lodsejere, andre myndigheder, organisationer og frivillige. Naturstyrelsen stiller friluftstilbud og muligheder for brug af arealerne til rådighed, uden at naturbeskyttelsen sættes over styr. Friluftslivet på ministeriets arealer skal bidrage til bedre livskvalitet samt være et vigtigt aktiv for turisme, lokal erhvervsudvikling, samt undervisning og naturformidling.
- *Ledelse og administration:* Naturstyrelsen arbejder for en effektiv administration ud fra værdierne kontinuitet, samarbejde, omhu og handlekraft. Den decentrale organisation gør det muligt at være tæt på borgerne og samarbejdspartnere, dér hvor arealerne og projekterne ligger. Naturstyrelsen driver samtidig en omkostningseffektiv statsvirksomhed, som finansierer ca. 75 pct. af aktiviteterne inden for natur og friluftsliv bl.a. via indtægter fra certificeret træ til industri og varmeværker og via ekstern medfinansiering af projekter fra partnerskaber mv.

Kystdirektoratet blev pr. 1. februar 2017 lagt sammen med Naturstyrelsen. Denne årsrapport forholder sig ikke til Kystdirektoratets opgaver, da regnskaberne for 2017 ikke er lagt sammen. Der henvises til den separate årsrapport for Kystdirektoratet.

2.2 Ledelsesberetning

Naturstyrelsen var i 2017 fortsat i en opbygningsfase *Bedre Balance I* til hovedkontoret i Randbøl i 2016, og den efterfølgende sammenlægning med Kystdirektoratet i 2017. Der har været tale om to væsentlige opgaver, hvoraf særligt udflytningen til hovedkontoret i Randbøl har medført et kompetencyk, som Naturstyrelsen har brugt 2017 på at indhente. Der har ligeledes været fokus på at etablere de fysiske rammer, samt sikre den økonomiske og organisatoriske opbygning af styrelsen. Naturstyrelsen har fremadrettet fokus på at effektivisere, samt målrette driften og organisationen mod kerneopgaverne inden for natur- og arealforvaltning, friluftsliv og effektiv administration.

Nedenstående afsnit gennemgår de faglige og økonomiske resultater for Naturstyrelsen i løbet af 2017.

Faglige resultater

Naturstyrelsen har i 2017 haft fokus på udmøntningen af *Aftale om Naturpakke* af 20. maj 2016. Som følge af aftalen skal der udlægges yderligere 13.300 ha skov til biodiversitetsformål på Miljø- og Fødevareministeriets arealer. Med afta-

len vil ca. 20 pct. af Miljø- og Fødevareministeriets arealer fremadrettet være udpeget til biodiversitetsformål, mens der på den resterende del af skovarealet fortsat vil blive forvaltet efter naturnære driftsprincipper. Via inddragelse af den nyeste viden og konsultation af relevante forskningsmiljøer, blev der i 4. kvartal af 2017 udarbejdet en fortegnelse over 13.300 ha nye udpegede skovarealer til biodiversitetsformål. Udpegningen er sendt i offentlig høring primo 2018.

Naturstyrelsen har endvidere, i regi af *Aftale om Naturpakke* af 20. maj 2016, erhvervet i alt 70 ha på otte lokaliteter med høj naturmæssig værdi. Arealerne er beliggende i sammenhæng til Naturstyrelsens eksisterende skov- og naturarealer, og vil som sammenhængende natur skabe bedre vilkår for karakteristiske naturtyper og truede arter. Erhvervelserne for i alt 8,3 mio. kr. i 2017 finansieres gennem salg af eksisterende arealer. I 2017 var nettoprovenuet ved disse salg 7,4 mio. kr., hvoraf 2,0 mio. kr. er overført til Landbrugsstyrelsen, jf. *Aftale om Naturpakke* af 20. maj 2016. I 2017-2020 forventes i overensstemmelse med Naturpakken et salgsprovenu på i alt 30,0 mio. kr. ved salg af arealer og ejendomme med lav naturmæssig værdi. Naturstyrelsen vil tilsvarende foretage opkøb af arealer med høj naturmæssig værdi, samt overføre til Landbrugsstyrelsen, for tilsvarende 30,0 mio. kr.

Ved hjælp af statslig skovrejsning søger Naturstyrelsen at skabe bynære skovområder, der bl.a. bidrager til at beskytte grundvandet og give borgerne muligheder for nye natur- og friluftsoplevelser. I 2017 er der erhvervet ca. 250 ha til ny skov fordelt på 11 forskellige projekter. Skovene etableres typisk i et tæt samarbejde mellem kommuner, forsyningselskaber, mv. I 2017 er der endvidere indgået et samarbejde med Growing Trees Network Foundation om donationer til tilplantning af såkaldt folkeskov, og der er iværksat fire pilotprojekter på samlet 50 ha i regi af dette tiltag.

I forhold til naturindsatsen på Miljø- og Fødevareministeriets arealer generelt, så offentliggjorde Naturstyrelsen primo 2017 i alt 121 nye Natura 2000-plejeplaner. Udmøntningen af planerne skal styrke plejen af heder, enge og andre lysåbne naturtyper i de beskyttede Natura 2000-områder, som Naturstyrelsen forvalter med fokus på gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for de enkelte områder. Blandt indsatserne er, at 12.000 ha naturarealer nu afgræsses af kvæg i hele landet, og der foregår bekæmpelse af invasive arter som f.eks. rynket rose og kæmpepileurt på 4.600 ha. Plejeplanerne bygger videre på eksisterende plejeplaner. En undersøgelse fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi ved Aarhus Universitet fra 2016 viser, at de fleste lysåbne naturtyper på statens arealer i perioden fra 2004 til 2011 har opnået en bedre naturtilstand. De nye plejeplaner gælder frem til 2021, hvor de skal afløses af nye seksårige plejeplaner.

I 2017 blev der endvidere gennemført en lang række borgernære projekter. Det gælder bl.a. Livstræ-projektet, der skal bidrage til at bevare gamle træer, som er særligt værdifulde for biodiversiteten og derfor ikke skal fældes. Borgere og særligt interesserede kan med en smartphone i hånden udpege livstræer i Miljø- og Fødevareministeriets skove. Med livstræ-app'en indberettes træets position, et eller flere fotos af træet, samt oplysninger om selve træet. Data leveres direkte til styrelsens enheder, som følger op på borgernes henvendelser, og mærker træerne med et tydeligt mærke. Med udgangen af 2017 er i alt 2.564 livstræer registreret på Naturstyrelsens arealer.

I 2017 har Naturstyrelsen haft særligt fokus på borgerinddragelse i idéfaserne for nye driftsplaner, bl.a. på Vestmager via Naturstyrelsen Hovedstaden. Derudover er en række projekter og milepæle blevet markeret rundt om i landet. Eksempelvis indviede Naturstyrelsen Vendsyssel i samarbejde med RealDania det Grå Fyr ved Skagen, der bl.a. fokuserer på fugletrækkene fra Danmark og til Nordskandinavien og retur.

Økonomiske resultater

Naturstyrelsen har i 2017 brugt 22,9 mio. kr. mere end den samlede bevilling. Det skyldes bl.a. at Naturstyrelsen i dialog med Miljø- og Fødevareministeriets departement, har fået mulighed for at anvende midler fra styrelsens egen opsparring til engangsudgifter til bl.a. udflytningen til Randbøl, nedbringelse af styrelsens varige udgifter til forrentning og afskrivning, friluftsfaciliteter mv. Resultatet svarer til 2,3 mio. kr. over det budgetterede. Der bortfalder af tekniske årsager ultimo 2017 i alt 8,5 mio. kr. af den samlede tillægsbevilling på 93,0 mio. kr. til øgede ejendomsskatter, da merudgiften afholdt i 2017 hertil blev 84,5 mio. kr. Der henvises til tabel 7 for nærmere herom.

Som følge af sammenlægningen af Naturstyrelsen og Kystdirektoratet, er Naturstyrelsens bevilling i 2017 reduceret med 0,4 mio. kr. Arbejdet er igangsat for at sikre fremtidige effektiviseringsgevinster som følge af sammenlægningen. Arbej-

det er ikke afsluttet, og det har derfor ikke i 2017 været muligt at imødekomme effektiviseringskravet. Naturstyrelsen har i 2017 desuden haft et strukturelt underskud, der bl.a. skyldes en forsinket implementering af en budgetanalyse fra 2015. For at understøtte de økonomiske udfordringer, er der igangsat et arbejde med en finansieringsplan, og i 2018 håndteres udfordringen via engangsbesparelser på bl.a. kulturpleje og friluftsfaciliteter.

Tabel 1 viser Naturstyrelsens økonomiske hoved- og nøgletal for 2017 sammenlignet med 2016. Det skal bemærkes, at Naturstyrelsen og det daværende Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning i 2016 havde fælles regnskab, hvorfor 2016 og 2017 tallene ikke kan sammenlignes.

Tabel 1
Virksomhedens økonomiske hoved- og nøgletal

| Hovedtal | 2016 | 2017 | 2018 (Grundbudget) |
|--|-------------|-------------|-------------------------------------|
| (mio. kr.) | | | |
| Resultatopgørelse | | | |
| Ordinære driftsindtægter | -1.300,2 | -762,0 | -772,7 |
| Ordinære driftsomkostninger | 1.391,0 | 860,5 | 723,0 |
| Resultat af ordinær drift | 90,8 | 98,5 | -49,7 |
| Resultat før finansielle | -77,2 | -27,1 | 49,7 |
| Poster | | | |
| Årets resultat | -24,0 | 22,9 | 0,0 |
| Balance | | | |
| Anlægsaktiver i alt | 1.061,5 | 982,6 | |
| Omsætningsaktiver | 263,2 | 193,4 | |
| Egenkapital | -252,4 | -206,1 | |
| Langfristet gæld | -1.080,4 | -1.018,2 | |
| Kortfristet gæld | -329,6 | -248,0 | |
| Finansielle nøgletal | | | |
| Udnyttelsesgrad af lånerammen | 81,8 | 80,1 | |
| Bevillingsandel * | 65,7 | 37,0 | |
| Udvalgte KPI'er | | | |
| Afskrivningsrate * | 32,8 | 31,9 | |
| Andre driftsindtægter i forhold til ordinære driftsindtægter | 17,6 | 18,0 | |
| Salg af varer og tjenesteydelser pr. årsværk | 0,4 | 0,7 | |
| Personaleoplysninger | | | |
| Antal årsværk | 1.191,5 | 646,3 | |
| Årsværkspris | 0,5 | 0,5 | |

Anm.: Bevillingsandelen er opgjort som: $\text{Bevillingsandel} = \frac{\text{indtægtsført bevilling}}{\text{ordinære driftsindtægter i alt}} \times 100$

Afskrivningsrate = $\frac{\text{Akkumulerede af- og nedskrivninger ultimo regnskabsåret}}{\text{Kostpris ultimo regnskabsåret}} \times 100$

Beregningen er lavet for immaterielle og materielle aktiver samlet.

Anm.: Det bemærkes, at Naturstyrelsen og det daværende Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning i 2016 havde fælles regnskab, hvorfor 2016 og 2017 tallene ikke kan sammenlignes. Regnskab 2017 og grundbudget 2018 viser udelukkende indtægter og udgifter for Naturstyrelsen ekskl. Kystdirektoratet. Der henvises til Kystdirektoratets tal i den separate årsrapport herfor.

Tabel 2

Virksomhedens hovedkonti

| | (mio kr.) | Bevilling | Regnskab | Overført overskud/Videreført bevilling ultimo |
|---------------------------------|-----------|-----------|----------|---|
| Drift | | | | |
| I alt | Udgifter | 883,5 | 922,4 | 71,3 |
| | Indtægter | -601,3 | -617,3 | |
| 24.74.01. Naturstyrelsen | Udgifter | 883,5 | 922,4 | 71,3 |
| | Indtægter | -601,3 | -617,3 | |
| Administrerede ordninger | | | | |
| I alt | Udgifter | 0,0 | 2,8 | 58,4 |
| | Indtægter | 0,0 | -1,2 | |
| 24.72.03. Grønne partnerskaber | Udgifter | 0,0 | 0,7 | 7,8 |
| | Indtægter | 0,0 | 0,0 | |
| 24.74.03. Testcenter Østerild | Udgifter | 0,0 | 2,2 | 50,6 |
| | Indtægter | 0,0 | -1,2 | |
| Anlæg | | | | |
| I alt | Udgifter | 73,1 | 135,0 | 74,9 |
| | Indtægter | -35,5 | -88,6 | |
| 24.74.02. Salg af ejendomme | Udgifter | 10,0 | 8,9 | 0,0 |
| | Indtægter | -10,0 | -14,1 | |
| 24.74.04. Naturforvaltning mv. | Udgifter | 63,1 | 126,1 | 74,9 |
| | Indtægter | -25,5 | -74,5 | |

Anm.: I forbindelse med bevillingsafregning for § 24.74.01. Naturstyrelsen er der sket bortfald af 8,5 mio. kr. Det overførte overskud ultimo 2017 er derfor reduceret med 8,5 mio. kr. Der henvises til tabel 7 for nærmere udspecificering. Som følge af Aftale mellem regeringen (V), Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om naturpakke af maj 2016, er der sket bortfald af 0,7 mio. kr. på § 24.74.04. Naturforvaltning mv. Det overførte overskud ultimo 2017 er derfor reduceret med 0,7 mio. kr. Der er på § 24.74.02.20. Salg af grunde og arealer mv. afholdt udgifter til salg af grunde og arealer på 1,5 mio. kr. Udgifterne er ved en intern statslig overførsel overført til § 24.74.04.60. Naturpakke – indsats for sammenhængende natur. Indtægter på § 24.74.02.20. Salg af grunde og arealer mv. og udgifter på § 24.74.04.60. Naturpakke – indsats for sammenhængende natur fremstår derfor 1,5 mio. kr. end de reelt har været i 2017.

2.3 Kerneopgaver og ressourcer

Naturstyrelsen havde i 2017 et underskud på 22,9 mio. kr. som vist i tabel 3. Tabel 3 er opdelt efter opgaver, som de fremgår af finansloven for 2017. Opdelingen af bevilling efter opgaver i Tabel 3 er foretaget på baggrund af årets resultater inkl. andelen af årets underskud for hver opgave. De øvrige indtægter og omkostninger er fordelt svarende til den regnskabsmæssige registrering, bortset fra lønnen, som er fordelt på grundlag af tidsregistreringen og en beregnet gennemsnitstimeløn. Opgørelsen af omkostninger vedrørende formål 0. Generelle fællesomkostninger er sket i overensstemmelse med Moderniseringsstyrelsens definitioner, og svarer til de registrerede omkostninger i Statens Koncernsystem.

Tabel 3**Sammenfatning af økonomi for virksomhedens opgaver**

| Opgave (Beløb i mio. kr.) | Bevilling (FL+TB) | Øvrige indtægter | Omkostninger | Andel af årets underskud |
|--------------------------------------|----------------------|------------------|--------------|-----------------------------|
| 0. Generel ledelse og administration | -136,4 | - | 139,9 | 3,5 |
| 1. Flersidig skovdrift | 75,2 | -257,9 | 187,3 | 4,7 |
| 2. Naturbeskyttelse | -54,4 | -44,1 | 101,0 | 2,5 |
| 3. Friluftsliv | -133,0 | -23,3 | 160,4 | 4,0 |
| 4. Anden flersidig drift | -33,6 | -292,0 | 333,8 | 8,3 |
| I alt | -282,2 | -617,3 | 922,4 | 22,9 |

2.4 Målrapportering

2.4.1 Oversigt over årets resultatopfyldelse

Naturstyrelsens mål- og resultatplan for 2017 består af 6 resultatmål fordelt på 3 faglige mål og 3 administrative mål.

Opgørelsen af de 6 resultatmål viser, at 2 mål er opfyldt og 4 ikke er opfyldt. Beregnet ud fra vægtningen af resultatmålene svarer det til en opfyldelsesgrad på 44 pct., hvilket er mindre tilfredsstillende.

Naturstyrelsens mulighed for at opfylde målene har i 2017 været udfordret af to forhold vedr. udflytning og sammenlægning. Stabskontorerne har været påvirket af såvel udflytning til hovedkontoret i Randbøl samt sammenlægningen med Kystdirektoratet, ligesom fagkontorerne har været udfordret på grund af udflytningen. Det har i 2017 bl.a. betydet ansættelse af mange nye medarbejdere med begrænset indsigt i statslig administration, og at Naturstyrelsen har måttet prioritere i opgaveløsningen.

Tabel 4 viser den samlede grad af målopfyldelse samt graden af målopfyldelse for de enkelte resultatmål med specifikation af evt. delmål ved hvert resultatmål. Tabel 4 er uddybet i afsnit 4.6, hvor hvert enkelt resultatmål er specificeret og forklaret mht. graden af målopfyldelse.

Tabel 4**Årets resultatopfyldelse**

| Naturstyrelsen | | | |
|--|---|----------------------------------|----------------------------|
| Mål | Succeskriterium | Opnåede resultater | Grad af målopfyldelse |
| Mål 1: Udpegning af urørt skov/biodiversitetsskov | Målet er 100 pct. opfyldt, hvis alle delmål er realiseret. Målet vægtes samlet 20 pct. | Alle delmål er realiserede. | Målet er 100 pct. opfyldt. |
| Mål 2: Indfrielse af Naturstyrelsens andel af Fødevare- og Landbrugspakkens kvælstofmål | Målet er 100 pct. opfyldt, hvis alle delmål er realiseret. Målet vægtes samlet 20 pct. | Ingen delmål er realiserede. | Målet er 0 pct. opfyldt. |
| Mål 3: Flere skal opleve naturen på Miljø- og Fødevareministeriets arealer som ramme for deres friluftsliv | Målet er 100 pct. opfyldt, hvis alle delmål er realiseret. Målet vægtes samlet 20 pct. | Nogle delmål er delvist opfyldt. | Målet er 20 pct. opfyldt. |
| Mål 4: Fokusering på ejen- | Målet er 100 pct. | Alle delmål er reali- | Målet er 100 pct. opfyldt. |

| | | | |
|--|--|----------------------------------|---------------------------|
| domssammensætning så den understøtter friluftsliv og biodiversitet | opfyldt, hvis alle delmål er realiseret. Målet vægtes samlet 15 pct. | serede. | |
| Mål 5: Bedre og mere effektive indkøb | Målet er 100 pct. opfyldt, hvis alle delmål er realiseret. Målet vægtes samlet 15 pct. | Nogle delmål er delvist opfyldt. | Målet er 32 pct. opfyldt. |
| Mål 6: God økonomistyring | Målet er 100 pct. opfyldt, hvis alle delmål er realiseret. Målet vægtes samlet 10 pct. | Ingen delmål er realiserede. | Målet er 0 pct. opfyldt. |

2.4.2 Uddybende analyser og vurdering

I det følgende vil hvert enkelt resultatmål blive gennemgået med vægt på at forklare, hvorfor graden af målopfyldelse er 44 pct.

Mål 1: Der udpeges i 2017 13.300 ha biodiversitetsskov, heraf 10.000 ha urørt skov på Miljø- og Fødevareministeriets skovarealer.

Målet er 100 pct. opfyldt. Naturstyrelsen har i tæt samarbejde med Det Rådgivende Forum samt forskere fra Københavns Universitet og Aarhus Universitet udarbejdet et grundlag for udpegning af biodiversitetsskov (delmål 1). Der er ligeledes udarbejdet en fortegnelse over de udpegede 13.300 ha skov (delmål 2). Udkastet til udpegning blev præsenteret for ministeren inden jul. Udpegningen er 2. februar 2018 sendt i offentlig høring.

Mål 2: Målet er at indfri Naturstyrelsens andel af Fødevare- og Landbrugspakkens kvælstofmål for 2017 vedrørende tilskudsordningerne lavbundsprojekter og vådområdeprojekter, som er centrale kollektive virkemidler.

Målet er 0 pct. opfyldt. Naturstyrelsen har haft vanskeligt at opnå kvælstofmål for 2017, således også målet om ansøgninger for 75,0 mio. kr. fra Naturstyrelsen. Naturstyrelsen har indsendt ansøgninger for ca. 57,0 mio. kr. Det tager tid at udarbejde denne type projekter. I nogle vandoplande har der vist sig en uventet udfordring for Naturstyrelsen for at kunne bidrage til vådområdeindsatsen, da målsætningen for vandområdeplanen er blevet opfyldt af sideløbende kommunale projekter.

Under de givne arbejdsbetingelser vurderes indsatsen som tilfredsstillende, selv om målet ikke er opfyldt.

Mål 3: Målet er flerårigt. Inden 2021 sigtes der mod, at antallet af besøg på ministeriets arealer øges med 10 pct.

Målet er 20 pct. opfyldt. I forhold til første delmål om kortlægning af den nuværende brug af friluftstilbuddene på Miljø- og Fødevareministeriets arealer er der udarbejdet spørgsmål til undersøgelsen. Den er dog ikke gennemført, men det forventes at ske i foråret 2018. Opsætning af tællere til måling af besøgstal på udvalgte naturområder er i gang, men heller ikke afsluttet i 2017 (delmål 2).

På formidlingsområdet er gennemført oversættelse til engelsk/tysk af 20 digitale naturguider, og der er igangsat udvikling af nye digitale kommunikationsløsninger (delmål 3). Der arbejdes derudover på at skabe et samarbejde om udvikling og opgradering af den digitale formidlingsplatform Udinaturen sammen med Miljøstyrelsen, Kommunernes Landsforening, udvalgte kommuner og andre aktører. Der vil i foråret 2018 være afklaret, om der kan etableres et sådant fællesskab.

Mål 4: Fokusering på ejendomssammensætning så den understøtter friluftsliv og biodiversitet

Målet er 100 pct. opfyldt. Der er fastlagt overordnede kriterier for fortsat eje af bygninger (delmål 1). En samlet plan for anvendelsen af styrelsens ejendomme er overordnet på plads og afventer færdiggørelsen af styrelsens retningslinjer for boliger, samt at bygningernes tilstand er registreret (delmål 2). Ejendomme er afhændet, hvorved de årlige driftsomkostninger er nedbragt med 2,5 mio. kr. årligt fra 2018 (delmål 3).

Mål 5: Bedre og mere effektive indkøb

Målet er 32 pct. opfyldt. I 2017 er der foretaget konkurrenceudsættelse af 15 pct. af Naturstyrelsens driftsudgifter (delmål 1). Der er udpeget yderligere områder, som kan indgå i prioriteringerne af, hvad der kan udbydes i 2018 med henblik på nye indkøbsaftaler. De udpegede områder svarer til 13 pct. af Naturstyrelsens driftsudgifter i 2017 (delmål 2). Endelig er der fundet indkøbsbesparelser for knap 3,0 mio. kr. (delmål 3).

Afstanden mellem de estimerede besparelse fra budgetanalysen fra 2015, og de faktiske opnåede effektiviseringsgevinster skyldes dels, at nogle udbudsforretninger endnu ikke er gennemført og dels, at budgetanalysen fra 2015 har overvurderet besparelspotentialet, herunder undervurderet arbejdet knyttet til at gennemføre udbuddene.

Mål 6: Der må maksimalt være en gennemsnitlig nettoafvigelse på 8 pct.

Målet er 0 pct. opfyldt. Samlet er målet om en gennemsnitlig nettoafvigelse på 8 pct. pr. kvartal på styrelsens drift i forhold til den seneste indmeldte prognose er ikke nået. De væsentligste årsager er, dels at styrelsen fra 1. januar 2017 fik selvstændig økonomi og dermed skulle opbygge kompetencer og nye arbejdsgange i forhold til økonomiopfølgning.

2.5 Forventninger til det kommende år

I nedenstående indgår ikke faglige forventninger til de myndighedsopgaver, der indtil 1. februar 2017 blev varetaget af Kystdirektoratet. For en nærmere beskrivelse af forventningerne til disse områder henvises til Kystdirektoratets årsrapport for 2017.

Følgende områder vil præge det kommende år:

En sammenhængende styrelse

Efter udflytningen i 2016 og sammenlægningen med Kystdirektoratet i 2017, vil der i 2018 fortsat være behov for at arbejde med opbygning af kompetencer, rutiner og retningslinjer for at sikre en fortsat moderne, effektiv og sammenhængende styrelse. Der er bl.a. særlig fokus på at øge uddannelsesindsatsen i forhold til en stor gruppe nye medarbejdere på styrelsens hovedkontor. Det sker med henblik på at sikre en professionel og faglig velfunderet betjening af det politiske system, samt sikre at nye fælles stabsfunktioner fungerer optimalt og ensartede på tværs af organisationen. Der skal derudover udarbejdes en forretningsplan, herunder skabes en samlet og fælles ramme omkring den nye styrelse.

Fokuseret drift

Der vil være særligt fokus på at opbygge styrings- og rapporteringsmodeller på økonomiområdet og på opfyldelse af budgetkrav fra bl.a. en gennemført budgetanalyse fra 2015. De forudsatte effektiviseringsgevinster ved sammenlægningen med Kystdirektoratet skal også implementeres. For at tilpasse Naturstyrelsens driftsudgifter til rammerne vil der f.eks. ske en løbende justering af ejendomsporteføljen, ligesom arbejdet med opbygningen af en effektiv udbuds og indkøbs organisation fortsætter. I 2018 vil Naturstyrelsen derfor fortsat have fokus på at sikre, at Naturstyrelsens drift centrerer yderligere omkring kerneforretning. I 2018 påbegyndes salget af bortforpagtede campingpladser og arbejdet med regeringens målsætning om at udlicitere en større del af Naturstyrelsens skovdrift. Som følge af en nedgang i bevilningen på ca. 5 pct. fra 2017 til 2018, er der igangsat et arbejde med en finansieringsplan, og i 2018 håndteres udfordringen via engangsbesparelser på bl.a. kulturpleje og friluftsfaciliteter.

Biodiversitet

Inden for Naturstyrelsens økonomiske rammer vil styrelsen fortsat styrke biodiversitetsindsatsen på Miljø- og Fødevareministeriets arealer og gennemføre statslige naturprojekter. Efter udpegning af Naturpakkens skovarealer til biodiversitetsformål skal Naturstyrelsen i 2018 udarbejde retningslinjer og påbegynde udarbejdelsen af forvaltningsplaner for de udpegede arealer. Der vil i opgaveløsningen fortsat være stort fokus på at sikre et solidt fagligt grundlag bl.a. via løbende dialog og rådgivning fra forskningsverdenen. På de skovarealer der ikke er omfattet af Naturpakkens udlæg, fortsætter opbygningen af mere artsrige og klimarobuste skove via konverteringen til naturnær skovdrift. Det sker bl.a. ved at plante løvtræer ind i plantagerne, genoprette den naturlige hydrologi, efterlade mere dødt ved, mv.

Der vil ligeledes være et særligt fokus på Miljø- og Fødevareministeriets lysåbne naturarealer, hvor der vil blive arbejdet endnu mere med en målrettet pleje af naturtyperne og sårbare arter mv. Især sikring af gunstig bevaringsstatus i Natura 2000-arealerne er et tema for dette.

Af større projekter vil der i 2018 være et særligt fokus på realiseringen af de to store naturgenopretningsprojekter, der fremgår af regeringsgrundlaget. Det drejer sig om Søborg Sø i Nordsjælland samt genopretning af Ekkodalens moser på Bornholm. Tilsvarende vil der være fokus på at gennemføre projekter i tilknytning til vådområdeindsatsen, hvor Naturstyrelsen forventes at skulle varetage 20 pct. af denne indsats, og styrelsens bidrager desuden til indsatsen med lavbunds-jorde med kommunerne.

Friluftsliv

Miljø- og Fødevareministeriets arealer udgør en vigtig ramme om danskernes friluftsliv og understøtter desuden turismen. Endnu flere skal benytte ministeriets arealer, og Naturstyrelsen vil sikre, at arealerne bliver et endnu større aktiv for danskernes friluftsliv og dermed også understøtte den regionale udvikling i form af bl.a. mere turisme og lokal vækst og erhvervsudvikling.

Der er behov for, at borgere får tilbud indenfor ensartede rammer på tværs af landet samt tilbud, der imødekommer deres behov. Naturstyrelsen afslutter derfor i starten af 2018 et udviklingsarbejde med at opdatere rammer og retningslinjer for Naturstyrelsens friluftstilbud. Der vil derfor efterfølgende være fokus på at implementere disse på Naturstyrelsens lokale enheder samt formidle muligheder og tilbud til Naturstyrelsens eksterne samarbejdspartnere og borgere. Desuden vil Naturstyrelsen i løbet af 2018 gennemføre en brugerundersøgelse for at målrette friluftslivsindsatsen yderligere.

Tabel 5
Forventninger til det kommende år

| (mio. kr.) | Regnskab 2017 | Grundbudget 2018 |
|-------------------------------|---------------|------------------|
| Bevilling og øvrige indtægter | -899,5 | -772,9 |
| Udgifter | 922,4 | 772,9 |
| Resultat | 22,9 | 0,0 |

Anm.: Grundbudget 2018 viser udelukkende forventede indtægter og udgifter for Naturstyrelsen. Grundbudgettet viser ikke forventede indtægter og udgifter for Kystdirektoratet. Der henvises til den separate årsrapport herfor.

3. Regnskab

3.1 Anvendt regnskabspraksis

Naturstyrelsen har i 2017 anvendt en regnskabspraksis i henhold til de retningslinjer, som er fastlagt i regnskabsbekendtgørelse nr. 70 om statens regnskabsvæsen af 27. januar 2011 og nærmere beskrevet på www.oav.dk. Der er efter disse regler udarbejdet en regnskabsinstruks for Naturstyrelsen.

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen er der anvendt opgavesplit imellem Naturstyrelsen og Statens Administration.

Dispensationer

Naturstyrelsen har Moderniseringsstyrelsens godkendelse til på nogle anlæg (produktionsmateriel) at anvende saldoafskrivning i stedet for lineær afskrivning. Moderniseringsstyrelsen har ligeledes godkendt, at Naturstyrelsen afskriver udvalgte bygningstyper over 30 år. Dertil kommer, at Moderniseringsstyrelsen har givet tilladelse til værdiansættelse af Naturstyrelsens bygninger på baggrund af nøgletal udarbejdet af det daværende Told & Skat i 2005 som led i omkostningsreformen. Endelig har Moderniseringsstyrelsen godkendt, at der ikke foretages bogføring af lagerbeholdninger.

Moderniseringsstyrelsen har i skrivelse af 27. juni 2016 givet Naturstyrelsen dispensation til værdifastsættelse af grunde og arealer i Naturstyrelsen. Naturstyrelsen værdifastsætter grunde og arealer i Naturstyrelsens anlægsregnskab, svarende til de i Statens Salgs- og Vurderingsregister (SVUR) vurderede værdier. Der foretages en årlig værdiregulering i overensstemmelse hermed. Dog bemærkes, at der i 2017 ikke er foretaget værdiregulering af de permanente arealer og ejendomme, herunder kolonihavearealer som blev overtaget fra Landbrugsstyrelsen i 2017. Disse er i 2017 regnskabet optaget til bogført værdi, jf. overdragelsesaftaler, og svarende til Moderniseringsstyrelsens godkendelse den 11. januar 2018. Der vil blive foretaget værdiregulering i 2018. Værdifastsættelsen er godkendt af Moderniseringsstyrelsen.

Af særlige forhold skal det bemærkes, at Naturstyrelsen i 2017 har foretaget nedskrivning af værdien på et antal bygninger. Nedskrivningen er foretaget, da bygningerne nedrives primo 2018. Praksis er godkendt af Moderniseringsstyrelsen.

I regnskabet er ressortændringer indarbejdet efter Moderniseringsstyrelsens anvisninger.

Ændringer og skøn

Styrelsen har en række projekter, hvortil der er givet ekstern medfinansiering. Denne finansiering indregnes i takt med afholdelsen af omkostningerne, efter et forholdstal beregnet på de forventede samlede projektomkostninger og ekstern medfinansiering i hele projektets løbetid. Den løbende indregning er således foretaget med udgangspunkt i det på regnskabsafslutningstidspunktet bedste skøn over de samlede projektomkostninger.

Styrelsen har, jf. aftale med SKAT, opgjort en refordeling af moms. Aftalen med SKAT er, at der fremadrettet anvendes en skønsmetode som grundlag for skønnet over fællesudgifternes anvendelse til styrelsens momsplichtige aktiviteter efter princippet i Momslovens § 38, stk. 2.

Regnskabet aflægges i millioner (mio.) kr. hvorfor der kan forekomme afrundingsforskelle ved efterregning.

Til udarbejdelsen af det finansielle regnskab er anvendt data fra Navision/SKS. Fortegn er anvendt i overensstemmelse med SKS med mindre andet er anført – og i overensstemmelse med vejledningen om udarbejdelse af årsrapporten eller instruks fra departementet.

Nationalparker

I henhold til gældende samarbejdsaftaler med Nationalparkerne fører Naturstyrelsen regnskab for de fire nationalparker. Nationalparkfonden er et uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning, hvilket ifølge bemærkningerne til forslag til lov om nationalparker betyder, at den ikke er underlagt instruktionsbeføjelse i faglige spørgsmål. Det fremgår af lovbe-

mærkningerne, at miljø- og fødevareministeren fører tilsyn med fondene. Som følge af ressortdelingen af Naturstyrelsen, er det Miljøstyrelsen, der har tilsynsforpligtelsen med nationalparkerne. Naturstyrelsen foretager alene alle regnskabsregistreringer for Nationalparkerne, samt er repræsenteret i nationalparkbestyrelserne. Hvis Naturstyrelsen bliver bekendt med forhold, der strider imod lov om nationalparker, gør Naturstyrelsen Miljøstyrelsen opmærksom herpå.

Den enkelte nationalparkfond ledes af en bestyrelse udpeget af miljø- og fødevareministeren. På finansloven er der under § 24.72.05. Nationalparker afsat midler til nationalparksformål. Miljø- og Fødevareministeriet tildeler hver nationalpark en del af denne bevilling, som derefter disponeres til konkrete formål af den enkelte nationalparkbestyrelse. Nationalparkbestyrelserne udarbejder forud for bevillingen et budget, som skal godkendes, før den endelige bevilling gives.

Den nuværende finanslovskonstruktion og regnskabsføring indebærer, at nationalparkernes udgifter og indtægter føres i Naturstyrelsens regnskab, jf. finanslovens § 24.72.05. Nationalparker. De regnskabsmæssige posteringer foretages af Naturstyrelsen efter godkendelse af nationalparksekretariatene med angivelse af specifikke stedkoder og opgavenumre, samt tilhørende bevillinger, således at nationalparkernes regnskab kan udskilles fra Naturstyrelsens øvrige regnskab.

I praksis overføres årets bevilling fra § 24.72.05. Nationalparker til § 24.74.01. Naturstyrelsen i starten af året. I Naturstyrelsen placeres årets bevilling på en balancekonto, hvorfra der indtægtsføres i driften på baggrund af en kvartalsvis opgørelse af de afholdte omkostninger. Nationalparkernes videreførelser overføres også fra § 24.72.05. Nationalparker til § 24.74.01. Naturstyrelsen, og indgår som en særskilt del af Naturstyrelsens overførte overskud for hver enkelt Nationalpark. Hvis en nationalpark har et mindreforbrug i forhold til bevillingen, øges den særskilt del af det overførte overskud. En nationalpark kan med Miljø- og Fødevareministeriets accept have et forbrug, der er større end bevillingen. I sådanne tilfælde vil nationalparken forbruge af den særskilte del af Naturstyrelsens overførte overskud. Nationalparkernes mer- eller mindreforbrug af bevilling vil påvirke Naturstyrelsens samlede resultat og udgiftsloft.

Da det er Miljøstyrelsen, der har det overordnede tilsyn med nationalparkerne, fremgår årets økonomiske resultater for nationalparkerne af Miljøstyrelsens årsrapport.

3.2 Resultatopgørelse

Resultatet er samlet for virksomheden, og omfatter følgende hovedkonto: § 24.74.01. Naturstyrelsen.

Naturstyrelsens resultat for 2017 blev et underskud på 22,9 mio. kr. Der overføres et underskud på 31,4 mio. kr. til overført overskud under egenkapitalen, idet 8,5 mio. kr. er disponeret til bortfald grundet teknisk korrektion i forbindelse med udgift til ejendomsskatter. Se analyse og vurdering af årets resultat i afsnit 2.2 Ledelsesberetning.

Tabel 6
Resultatopgørelse

| Note | (mio. kr.) | 2016 | 2017 | 2018 (Grundbudget) |
|------|--|-----------------|---------------|--------------------|
| | Ordinære driftsindtægter | | | |
| | Bevilling | -853,9 | -282,2 | |
| | Salg af varer og tjenesteydelser | -425,4 | | |
| | Eksternt salg af varer og tjenesteydelser | | -450,2 | |
| | Internt statsligt salg af varer og tjenesteydelser | | -7,1 | |
| | Tilskud til egen drift | -21,0 | -22,5 | |
| | Gebyrer | | | |
| | Ordinære driftsindtægter i alt | -1.300,2 | -762,0 | -772,7 |

| | | | | |
|---|--|---------|--------|-------|
| 3 | Ordinære driftsomkostninger | | | |
| | Ændring i lagre | | | |
| | Forbrugsomkostninger | | | |
| | Husleje | 19,0 | 4,3 | |
| | Forbrugsomkostninger i alt | 19,0 | 4,3 | |
| | Personaleomkostninger | | | |
| | Lønninger | 534,6 | 266,1 | |
| | Pension | 81,1 | 39,4 | |
| | Lønrefusion | -13,8 | -7,1 | |
| | Andre personaleomkostninger | 0,5 | 3,7 | |
| | Personaleomkostninger i alt | 602,4 | 302,1 | |
| | Af- og nedskrivninger | 55,9 | 56,0 | |
| | Internt køb af varer og tjenesteydelser | | 19,7 | |
| | Andre ordinære driftsomkostninger | 713,8 | 478,4 | |
| | Ordinære driftsomkostninger i alt | 1.391,1 | 860,5 | 723,0 |
| | Resultat af ordinære drift | 90,8 | 98,5 | -49,7 |
| | Andre driftsposter | | | |
| | Andre driftsindtægter | -228,3 | -137,3 | |
| | Andre driftsomkostninger | 60,3 | 11,6 | |
| | Resultat før finansielle poster | -77,2 | -27,1 | -49,7 |
| Finansielle poster | | | | |
| Finansielle indtægter | -0,2 | -0,2 | | |
| Finansielle omkostninger | 53,4 | 50,2 | | |
| Resultat før ekstraordinære poster | -24,0 | 22,9 | 49,7 | |
| Ekstraordinære poster | | | | |
| Ekstraordinære indtægter | 0,0 | 0,0 | | |
| Ekstraordinære omkostninger | 0,0 | 0,0 | | |
| Årets resultat | -24,0 | 22,9 | 0,0 | |

Anm.: Der er fra 2017 oprettet særskilte konti til bogføring af internt statsligt køb og salg af varer og tjenesteydelser i Staten. Den interne fordeling mellem posterne under Salg af varer og tjenesteydelser er sket under hensyntagen til tolkning samt implementering af ny konteringspraksis.

Det bemærkes, at Naturstyrelsen og det daværende Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning i 2016 havde fælles regnskab, hvorfor 2016 og 2017 tallene ikke kan sammenlignes. Regnskab 2017 og grundbudget 2018 viser udelukkende indtægter og udgifter for Naturstyrelsen ekskl. Kystdirektoratet. Der henvises til Kystdirektoratets tal i den separate årsrapport herfor.

Tabel 7
Resultatdisponering

| (Mio.kr.) | 2017 |
|--|------|
| Disponeret til bortfald | -8,5 |
| Disponeret til udbytte til statskassen | 0,0 |
| Disponeret til overført overskud | 31,4 |

Bortfald af årets resultat

Flere kommuner ændrede i 2017 praksis for opkrævning af ejendomsskatter. Kommunerne opkrævede i 2017 ejendomsskatter som dækningsafgift i stedet for grundskyld på flere af Naturstyrelsens arealer. Naturstyrelsens merudgifter som følge af kommunernes ændrede opkrævningspraksis kunne ikke holdes inden for den ordinære ramme.

Finansudvalget tiltrådte ved *Aktstykke 46* af 14. december 2017, at Naturstyrelsen skulle kompenseres for merudgifterne som følge af kommunernes ændrede opkrævningspraksis. Ved forelæggelse af aktstykket kunne Naturstyrelsens samlede merudgifter til ejendomsskatter i 2017 ikke opgøres endeligt. Der blev derfor på forslag til lov om tillægsbevilling optaget en bevilling på 93,0 mio. kr. til Naturstyrelsen til at dække merudgifterne som følge af den ændrede opkrævningspraksis.

Ved udarbejdelse af det endelige regnskab var Naturstyrelsens merudgifter til ejendomsskatter 84,5 mio. kr. Forskellen mellem tillægsbevillingen og de faktiske merudgifter afregnes som bortfald af årets resultat.

Forklaring af tilbageførte hensættelser og periodiseringsposter

Nedenstående oversigt oplister tilbageførte hensættelser og periodiseringer i Naturstyrelsens regnskab på standardkonto 61, 76, 95 og 96 samt forklaringen på tilbageførslerne.

Tabel 8

Tilbageførte hensættelser og periodiseringsposter

| | (mio. kr.) | Årsag |
|---|------------|--|
| Periodisering, aktiv | 98,6 | Periodisering fra 2016 er tilbageført i 2017, idet disse var kortfristede. |
| Periodisering, passiv | -11,6 | Periodisering fra 2016 er tilbageført i 2017, idet disse var kortfristede. |
| Hensættelse til retablering | -10,8 | Hensættelse er gennemgået og i 2017 ajourført med nye retableringsforpligtelser. |
| Hensættelser til åremål og resultatløn 2016 | -4,6 | Hensættelsen vedrørte 2016 og er tilbageført i 2017. |
| Øvrige hensættelser | -0,7 | Erstatning og forureningssag 2016. |

Anm.: Tilbageførslerne er inkl. ressourceposter.

Det bemærkes at der er foretaget nye periodiseringer og hensættelser i 2017, som er oplyst i noterne.

3.3 Balancen

Tabel 9
Balancen

| Note | Aktiver (mio. kr.) | 2016 | 2017 | Note | Passiver (mio. kr.) | 2016 | 2017 |
|------|---|----------------|----------------|------|--|----------------|----------------|
| - | Anlægsaktiver | | | | Egenkapital | | |
| 1 | Immaterielle anlægsaktiver | | | | Reguleret egekapital (Startkapital) | 48,4 | 22,6 |
| | Færdiggjorte udviklingsprojekter | 4,8 | 4,0 | | Opskrivninger | 0,0 | 0,0 |
| | Erhvervede koncessioner | 0,3 | 0,0 | | Reserveret egenkapital | 0,0 | 0,0 |
| | Udviklingsprojekter under opførelse | 2,3 | 2,5 | | Bortfald | 3,2 | 112,2 |
| | Immaterielle anlægsaktiver i alt | 7,4 | 6,5 | | Udbytte til staten | 0,0 | 0,0 |
| 2 | Materielle anlægsaktiver | | | | Overført overskud | 200,8 | 71,3 |
| | Grunde, arealer og bygninger | 931,3 | 882,5 | 6 | Egenkapital i alt | 252,4 | 206,1 |
| | Infrastruktur | 0,0 | 0,0 | | Hensatte forpligtelser | 16,1 | 5,4 |
| | Transportmateriel | 33,5 | 24,8 | 7 | Langfristede gældsposter | | |
| | Produktionsanlæg og maskiner | 47,5 | 27,0 | | FF4 Langfristet gæld | 1.065,0 | 993,3 |
| | Inventar og IT-udstyr | 1,2 | 6,5 | | Donationer | 15,4 | 24,8 |
| | Igangværende arbejder for egen regning | 40,6 | 35,4 | | Prioritetsgæld | 0,0 | 0,0 |
| | Materielle anlægsaktiver i alt | 1.054,1 | 976,2 | | Anden langfristet gæld | 0,0 | 0,0 |
| | Finansielle anlægsaktiver | | | | Langfristet gæld i alt | 1.080,4 | 1.018,1 |
| | Statsforskrivning | 48,4 | 22,6 | | Kortfristede gældsposter | | |
| | Øvrige finansielle anlægsaktiver | 0,0 | 0,0 | | Leverandører af varer og tjenesteydelser | 183,0 | 91,0 |
| | Finansielle anlægsaktiver i alt | 48,4 | 22,6 | 8 | Anden kortfristet gæld | 29,4 | 96,4 |
| | Anlægsaktiver i alt | 1.109,9 | 1.005,2 | | Skyldige feriepenge | 93,2 | 47,6 |
| | Omsætningsaktiver | | | | Igangværende arbejder | 12,4 | 9,8 |
| 4 | Varebeholdninger | | | 9 | Periodeafgrænsningsposter | 11,6 | 3,2 |
| | Tilgodehavende | 150,4 | 147,1 | | Kortfristet gæld i alt | 329,6 | 248,0 |
| 5 | Periodeafgrænsningsposter | 98,6 | 46,3 | | Gæld i alt | 1.410,0 | 1.266,1 |
| | Værdipapirer | 14,2 | 0,0 | | | | |
| | Likvide beholdninger | | | | | | |
| | FF5 uforrentet konto | 315,1 | 282,6 | | | | |
| | FF7 finansieringskonto | -10,4 | -4,3 | | | | |
| | Andre likvider | 0,7 | 0,7 | | | | |
| | Likvide beholdninger i alt | 305,4 | 279,0 | | | | |
| | Omsætningsaktiver i alt | 568,6 | 472,4 | | | | |
| | Aktiver i alt | 1.678,5 | 1.477,6 | | Passiver i alt | 1.678,5 | 1.477,6 |

Anm.: Det bemærkes, at Naturstyrelsen og det daværende Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning i 2016 havde fælles regnskab, hvorfor 2016 og 2017 tallene ikke kan sammenlignes.

Balancen er udarbejdet med SKS som kilde, idet der dog er foretaget flytninger mellem tilgodehavender, periodeafgrænsningsposter og anden gæld jf. vejledning til årsrapport 2017. Tabellens fortegn afviger dog fra SKS, idet passiver ikke vises med negativt fortegn.

Notehenvisninger, jf. afsnit 4.1:
 Noterne 1-10
 Eventualforpligtelser note 10

3.4 Egenkapitalforklaring

Naturstyrelsens samlede egenkapital er ved udgangen af 2017 på 93,9 mio.kr., jf. SB og SKS. Forskel til balancens udvisende 112,2 mio. kr. skyldes ressortomlægning (103,7 mio.kr.), der, jf. Moderniseringsstyrelsens vejledning for ressortændringer i 2016, først likviditetsmæssigt overføres i efterfølgende år, det vil sige 2018, samt 8,5 mio. kr., der er disponeret til bortfald, jf. resultatdisponering.

Tabel 10
Egenkapitalforklaring

| Egenkapital primo (mio. kr.) | 2016 | 2017 |
|--|---------------|--------------|
| Reguleret egenkapital primo | -45,3 | -48,4 |
| +Ændring i reguleret egenkapital | -3,1 | 25,8 |
| Reguleret egenkapital ultimo | -48,4 | -22,6 |
| Opskrivning primo | 0,0 | 0,0 |
| +Ændring i opskrivninger | 0,0 | 0,0 |
| Opskrivninger | 0,0 | 0,0 |
| Reserveret egenkapital primo | 0,0 | 0,0 |
| +Ændring i reserveret egenkapital | 0,0 | 0,0 |
| Reserveret egenkapital ultimo | 0,0 | 0,0 |
| Overført overskud primo | -170,5 | -200,8 |
| +Primo-regulering / flytning mellem bogføringskredse | 0,0 | |
| +Regulering af det overførte overskud | 3,2 | 98,1 |
| +Overført fra årets resultat | -24,0 | 22,9 |
| -Bortfald | 0,0 | 8,5 |
| -Udbytte til staten | 0,0 | 0,0 |
| Overførsel af reserveret bevilling | -9,5 | 0,0 |
| Overført overskud ultimo | -200,8 | -71,3 |
| Egenkapital ultimo | -249,2 | -93,9 |

Anm.: Regulering af overført overskud 98,1 mio.kr. vedrører kontoændring i forbindelse med ressortomlægning 103,7 mio. kr., hvor 5,6 mio. kr. er likviditetsflyttet fra det udgiftsbaserede område via Moderniseringsstyrelsen.

3.5 Likviditet og låneramme

Tabel 11
Udnyttelse af låneramme

| (mio. kr.) | 2017 |
|---|---------|
| Sum af immaterielle og materielle anlægsaktiver | 957,8 |
| Låneramme på FL17 | 1.196,2 |
| Udnyttelsesgrad i pct. | 80,1 |

Anm.: Sum af immaterielle og materielle anlægsaktiver er ekskl. donerede anlæg.

3.6 Opfølgning på lønsumsloft

Naturstyrelsen har status af statsvirksomhed, og er derfor ikke omfattet af lønsumsloftet, jf. Budgetvejledningens punkt 2.7.3.

3.7 Bevillingsregnskabet

Tabel 12
Bevillingsregnskab

| Hoved-konto | Navn | Bevillingstype | (mio. kr.) | Bevilling | Regnskab | Afvigelse | Videreførelse ultimo |
|-------------|----------------------|-------------------------------------|------------|-----------|----------|-----------|----------------------|
| 24.72.03. | Grønne partnerskaber | Reservationsbevilling | Udgifter | 0,0 | 0,7 | 0,7 | 7,8 |
| 24.74.01. | Naturstyrelsen | Statsvirksomhed, omkostningsbaseret | Udgifter | 883,5 | 922,4 | 38,9 | 71,3 |
| | | | Indtægter | -601,3 | -617,3 | -16,0 | |
| 24.74.02. | Salg af ejendomme | Anlægsbevilling, udgiftsbaseret | Udgifter | 10,0 | 8,9 | -1,1 | 0,0 |
| | | | Indtægter | -10,0 | -14,1 | -4,1 | |
| 24.74.03. | Testcenter Østerild | Anden bevilling | Udgifter | 0,0 | 2,2 | 2,2 | 50,6 |
| | | | Indtægter | 0,0 | -1,2 | -1,2 | |
| 24.74.04. | Naturforvaltning mv. | Anlægsbevilling, udgiftsbaseret | Udgifter | 63,1 | 126,1 | 63,0 | 74,9 |
| | | | Indtægter | -25,5 | -74,5 | -49,0 | |

Anm.: Der er på § 24.74.02.20. Salg af grunde og arealer mv. afholdt udgifter til salg af grunde og arealer på 1,5 mio. kr. Udgifterne er ved en intern statslig overførsel overført til § 24.74.04.60. Naturpakke – indsats for sammenhængende natur. Indtægter på § 24.74.02.20. Salg af grunde og arealer mv. og udgifter på § 24.74.04.60. Naturpakke – indsats for sammenhængende natur fremstår derfor 1,5 mio. kr. end de reelt har været i 2017.

Videreførelsen primo 2017 på § 24.74.05. Nationalparker blev ikke overført til § 24.74.01. Naturstyrelsen i 2017, som det fremgår i finansloven under § 24.72.05. Nationalparker. Overførslen vil ske i 2018. Videreførelsen på § 24.74.01. Naturstyrelsen vil herefter udgøre 85,2 mio. kr.

4. Bilag

4.1 Noter til resultatopgørelse og balance

Tabel 13

Note 1. Immaterielle anlægsaktiver

| (mio. kr.) | Færdiggjorte udviklingsprojekter | Erhvervede koncessioner, patenter, licenser mv. | I alt |
|---|----------------------------------|---|-------|
| Kostpris | 32,2 | 6,2 | 38,4 |
| Primokorrekationer og flytning ml. bogføringskredse | -17,8 | -6,2 | -24,1 |
| Tilgang | 4,4 | 0,0 | 4,4 |
| Afgang | 0,0 | 0,0 | 0,0 |
| Kostpris pr. 31.12.2017 | 18,8 | 0,0 | 18,8 |
| Akkumulerede afskrivninger | -14,8 | 0,0 | -14,8 |
| Akkumulerede nedskrivninger | 0,0 | 0,0 | 0,0 |
| Akkumulerede af- og nedskrivninger pr. 31.12.2017 | -14,8 | 0,0 | -14,8 |
| Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2017 | 4,0 | 0,0 | 4,0 |
| Årets afskrivninger | -0,6 | 0,0 | -0,6 |
| Årets nedskrivninger | 0,0 | 0,0 | 0,0 |
| Årets af- og nedskrivninger | -0,6 | 0,0 | -0,6 |

| (mio. kr.) | Udviklingsprojekter under udførelse |
|---|-------------------------------------|
| Primo saldo pr. 1. januar 2017 | 2,3 |
| Primokorrekationer og flytning ml. bogføringskredse | -1,9 |
| Tilgang | 2,3 |
| Nedskrivninger | 0,0 |
| Overført til færdiggjorte udviklingsprojekter | -0,2 |
| Kostpris pr. 31.12.2017 | 2,5 |

Anm.: Primokorrektion vedrører Anlægsressort fra 34450 Naturstyrelsen til 43100 SVANA, jf. godkendelse fra Moderniseringsstyrelsen. Årets afskrivninger er ekskl. posteringer vedr. ressort.

Tabel 14

Note 2. Materielle anlægsaktiver

| (mio. kr.) | Grunde, arealer og bygninger | Infrastruktur | Produktionsanlæg og maskiner | Transportmateriel | Inventar og IT-udstyr | I alt |
|---|------------------------------|---------------|------------------------------|-------------------|-----------------------|---------|
| Kostpris | 1.231,2 | 8,8 | 151,6 | 80,4 | 4,7 | 1.476,7 |
| Primokorrekationer og flytning ml. bogføringskredse | -11,2 | 0,0 | -35,8 | -37,8 | -3,9 | -88,7 |
| Tilgang | 30,6 | 0,0 | 2,0 | 6,1 | 7,3 | 46,0 |
| Afgang | -58,0 | 0,0 | -4,1 | -3,1 | 0,0 | -65,1 |
| Kostpris pr. 31.12.2017 | 1.192,7 | 8,8 | 113,8 | 45,6 | 8,2 | 1.369,1 |
| Akkumulerede afskrivninger | -300,2 | - | -86,8 | -20,8 | -1,6 | -409,5 |
| Akkumulerede nedskrivninger | -10,0 | -8,8 | - | - | - | -18,8 |
| Akkumulerede af- og nedskrivninger pr. 31.12.2017 | -310,2 | -8,8 | -86,8 | -20,8 | -1,6 | -428,3 |
| Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2017 | 882,5 | 0,0 | 27,0 | 24,8 | 6,5 | 940,7 |
| Årets afskrivninger | -13,0 | - | -2,3 | -1,3 | -0,9 | -17,4 |
| Årets nedskrivninger | 0,1 | - | - | - | - | 0,1 |
| Årets af- og nedskrivninger | -12,9 | - | -2,3 | -1,3 | -0,9 | -17,3 |

| (mio. kr.) | Igangværende arbejder |
|---|-----------------------|
| Primo saldo pr. 1. januar 2017 | 40,7 |
| Primokorrekationer og flytning ml. bogføringskredse | -16,9 |
| Tilgang | 41,9 |
| Nedskrivninger | - |
| Overført til færdiggjorte anlæg | -30,3 |
| Kostpris pr. 31.12.2017 | 35,4 |

Anm.: Primokorrektion vedrører Anlægsressort fra 34450 NST til 43100 SVANA, jf godkendelse fra Moderniseringsstyrelsen. Årets afskrivninger er påvirket grundet ressordeling med SVANA. Årets afskrivninger indeholder straksafskrivninger jf. note 3.

Note 3

Nedskrivninger

Naturstyrelsen har i 2017 foretaget nedskrivning af kr. 17,8 mio. kr. heraf 5,1 mio. kr. svarende til værdien af et antal bygninger, som i 2017 er besluttet nedrevet. De resterende 12,7 mio. kr. er straksafskrevet i 2017 som følge af at en gennemgang af tidligere aktiveringer har givet anledning til anden fortolkning og dermed behov for korrektion. Beløbet er indeholdt i afskrivningerne.

Note 4

Tab på debitorer

Det samlede tab på debitorer er opgjort til kr.0,3 mio. kr., hvilket samlet anses som mindre væsentligt i forhold til samlede salg.

Note 5

Periodeafgrænsningsposter, aktiv

| (Mio. kr.) | 2017 |
|------------------------------------|-------------|
| Forudbetalte fakturaer og lignende | 21,8 |
| Jagttegnsmidler 2017 | 22,2 |
| SLS Forudløn | 2,3 |
| I alt | 46,3 |

Anm.: Landbrugsstøtte er i 2017 bogført som kortfristet tilgodehavende i modsætning til 2016, hvor de var bogført som periodeafgrænsningsposter.

Note 6

Hensatte forpligtelser

| (Mio. kr.) | 2017 |
|---|------------|
| Retableringshensættelser | 0,7 |
| Engangsvederlag, åremåls- og resultatløshensættelser 2017 | 4,7 |
| I alt | 5,4 |

Anm.: Tabellens fortegn afviger fra SKS, idet passiver ikke vises med negativt fortegn i balancen.

Note 7

FF4 Langfristet gæld

Differencen mellem FF4 kontoen og anlæg skyldes, at opgørelsen af likviditetsflytningen først sker efter lukningen af regnskabet, dvs. flytningen af likviditeten sker i det efterfølgende regnskabsår.

Note 8

Anden kortfristet gæld

Nationalparkernes videreførelser blev ikke 1. januar 2017 overført til § 24.74.01. Naturstyrelsen, som det fremgår i finansloven under § 24.72.05. Nationalparker. Det vil ske i 2018. Som kortfristet gæld er optaget 2,9 mio. kr. vedrørende de fire nationalparker. Naturstyrelsen fik primo 2017 overført bevillingen til de fire nationalparker (30,5 mio. kr.) fra Miljøstyrelsen. Naturstyrelsen har indtægtsført bevillingen i takt med nationalparkernes forbrug. Som følge af sen indtægtsføring af ekstern medfinansiering ultimo 2017, er der i regnskabet for 2017 indtægtsført 1,2 mio. kr. for meget af bevillingen vedr. nationalparkerne. Nationalpark Vadehavet havde i 2017 et merforbrug på 0,1 mio. kr. i forhold til bevillingen. Naturstyrelsen har alene indtægtsført et beløb svarende til bevillingen på 7,7 mio. kr.

I saldoen på anden kortfristet gæld indgår et mellemværende vedr. ressortændringer fra 34450 NST til 43100 SVANA på 59,5 mio. kr. Mellemværendet vil blive udlignet i 2018.

Note 9

Periodeafgrænsningsposter, passiv

| (Mio. kr.) | 2017 |
|--|------------|
| Varer og ydelser leveret men faktura ikke modtaget | 3,2 |
| I alt | 3,2 |

Anm.: Tabellens fortegn afviger fra SKS, idet passiver ikke vises med negativt fortegn i balancen.

Note 10

Eventualforpligtelser

Naturstyrelsen har i samarbejde med Rødovre Kommune aftalt at etablere en stibro over Jyllingevej. Et forsyningselskab havde ledninger placeret på arealet, der var forkeret opført i Ledningsregisteret, hvilket har forsinket og fordyret projektet. Hvis det ikke lykkes at få dækket merudgifterne, kan det betyde merudgifter for Naturstyrelsen.

4.2 Indtægtsdækket virksomhed

Naturstyrelsen har status af statsvirksomhed, og der skal derfor ikke regnskabsføres for indtægtsdækket virksomhed, jf. Budgetvejledningens punkt 2.7.5.

4.3 Gebyrfinansieret virksomhed

Naturstyrelsen har ingen gebyrfinansieret virksomhed.

4.4 Tilskudsfinansieret aktiviteter

Naturstyrelsen har status af statsvirksomhed, og der skal derfor ikke regnskabsføres for tilskudsfinansierede aktiviteter, jf. Budgetvejledningens punkt 2.7.6.

4.5 Forelagte investeringer

Der har ikke været forelagt investeringsprojekter for Finansudvalget i 2017.

4.6 Supplerende bilag

Tabel 1 Naturstyrelsens Mål- og Resultatplan 2017

| Nr. | Resultatmål | Målformulering og indikatorer | Vægt (pct.) | Bemærkninger |
|-----|---|---|-------------|---|
| 1 | Der udpeges i 2017 13.300 ha biodiversitets-skov, heraf 10.000 ha urørt skov på Miljø- og Fødevarerministeriets skovarealer. [A] | <p>Delmål 1 (tæller 70 pct.): Der er udarbejdet et fagligt grundlag for udpegnings af biodiversitets-skov.</p> <p>Delmål 2 (tæller 30 pct.): Der er udarbejdet en fortegnelse (liste inkl. kort) over de 13.300 ha udpeget skov</p> | 20 | <p>Begge delmål er 100 pct. opfyldt, så målet er samlet 100 pct. opfyldt.</p> <p>Naturstyrelsen har inddraget Det Rådgivende Forum, der består af forskere fra KU og AU, der har bistået med en række udredningsopgaver, som understøtter målet om anvendelse af den nyeste forskningsbaserede viden for udpegnings af biodiversitets-skov. Udkast til udpegnings blev præsenteret for ministeren inden jul 2017 og udpegnings er sendt i høring i starten af februar 2018.</p> |
| 2 | Målet er at indfri Naturstyrelsens andel af Fødevarer- og Landbrugspakkens kvælstofsmål for 2017 vedrørende tilskudsordningerne lavbundsprojekter og vådområdeprojekter, som er centrale kollektive virkemidler. Målet er, at Naturstyrelsen i 2017 indsender ansøgninger til lavbundsprojekter og vådområdeprojekter til i alt 75 mio. kr. [A] | Målet er at sikre afløb for tilskudsordningerne vedrørende Naturstyrelsens andel af lavbundsprojekter og vådområdeprojekter for i alt 75,0 mio. kr. i 2018. | 20 | <p>Målet er 0 pct. opfyldt.</p> <p>Arbejdet med lavbunds- og kvælstofområder er projektorganiseret og sker i samarbejde med kommuner og dialog med lodsejerne.</p> <p>Det har vist sig vanskeligt at opnå kvælstofsmål for 2017, herunder Naturstyrelsens mål om ansøgninger for 75 mio. kr.. Der er indsendt ansøgninger i 2017 for ca. 57,0 mio.kr. heraf er nogle forundersøgelser, en ansøgning er ved at blive ændret, og der er givet afslag på et af projekterne.</p> |

| | | | | |
|---|--|--|----|--|
| 3 | Målet er flerårigt. Inden 2021 sigtes der mod, at antallet af besøg på ministeriets arealer øges med 10 pct. Friluftstilbuddene skal kortlægges, der skal fastlægges et basisniveau, og formidlingen af friluftsmulighederne skal styrkes. [A] | <p>Delmål 1 (tæller 30 pct.): Kortlægning af aktuelle friluftstilbud mv.</p> <p>Delmål 2 (tæller 50 pct.): Fastsættelse af basisniveau mv.</p> <p>Delmål 3 (tæller 20 pct.): Der er igangsat udvikling af nye digitale kommunikationsløsninger, og de 20 vigtigste naturområder er formidlet digitalt på tysk og engelsk.</p> | 20 | <p>Delmål 1 og 2 er 0 pct. opfyldt. Delmål 3 er 100 pct. opfyldt. Målet er derfor samlet 20 pct. opfyldt.</p> <p>Delmål 1: Brugerundersøgelse igangsat. Der er udarbejdet spørgsmål til undersøgelsen i samarbejde med KU. Der resterer udvælgelse af analysebureau, hvorefter den forventes gennemført i foråret 2018, hvor der er højere aktivitet af friluftsliv end om vinteren. Opsætning af tællere til måling af besøgstal på udvalgte naturområder er i gang.</p> <p>Delmål 2: Arbejdet med retningslinjer for friluftstilbud er organiseret i 6 faglige arbejdsgrupper. De aftalte leverancer er endnu ikke færdige pga. opbygning af styrelsen og prioritering af ressourcer. Retningslinjer for MTB-kørsel er udarbejdet og offentliggjort.</p> <p>Delmål 3: Ensartet formidling indgår som et delprojekt ifm. udarbejdelse af rammer og retningslinjer for friluftstilbud. Oversættelse af 20 digitale naturguider er gennemført.</p> <p>Opbygningen af styrelsens centrale stabe har udskudt arbejdet, og der forventes i foråret 2018 at blive truffet beslutning om, hvorvidt NST i fællesskab med Miljøstyrelsen, kommuner og andre aktører skal igangsætte et fælles udviklingsprojekt om Udinaturen.</p> |
| 4 | Ejendomssammensætningen skal fokuseres, så den understøtter friluftsliv og biodiversitet. [E] | <p>Delmål 1 (tæller 33,3 pct.): Fastlæggelse af kriterier for fortsat eje af bygninger.</p> <p>Delmål 2 (tæller 33,3 pct.): a) Registrering af bygningernes tilstand og b) En samlet plan for anvendelse af styrelsens ejendomme.</p> <p>Delmål 3 (tæller 33,3 pct.): Afhændelse af ejendomme så de årlige driftsomkostninger er nedbragt med 2,5 mio. kr.</p> | 15 | <p>Alle delmål er 100 pct. opfyldt, så målet er samlet 100 pct. opfyldt.</p> <p>Delmål 1: Fastlæggelse af kriterier for fortsat eje af bygninger blev i analysefasen forsinket. En endelig analyse blev forelagt og godkendt af styrelsens direktion 15. december 2017. I fastlæggelsen af kriterier indgår styrelsens retningslinjer for boliger, som fortsat er under udarbejdelse.</p> <p>Delmål 2: a) Registrering af bygningernes tilstand er tilendebragt på nær én lokal enhed. b) Registrering og plan er udarbejdet.</p> <p>Delmål 3: I 2017 er der solgt og nedrevet ejendomme med restværdi på ca. 19,0 mio. kr., hvilket bidrager med sparede årlige omkostninger til afskrivning og forrentning.</p> |
| 5 | Indkøb skal gøres bedre og mere effektivt. [E] | Delmål 1 (tæller 33,3 pct.): 25 pct. af styrelsens driftsudgifter konkurrenceudsættes. | 15 | Delmål 1 er 17 pct. opfyldt, delmål 2 er 8 pct. opfyldt, delmål 3 er 7 pct. opfyldt. Målet er samlet 32 pct. opfyldt. |

| | | | | |
|---|---|--|----|--|
| | | <p>Delmål 2 (tæller 33,3 pct.): Der er udpeget områder, hvor der kan igangsættes udbud og indgås indkøbsaftaler.</p> <p>Delmål 3 (tæller 33,3 pct.): Der er fundet indkøbsbesparelser.</p> | | <p>Delmål 1: Der er i løbet af 2017 konkurrenceudsat driftsudgifter for 23,4 mio.kr. svarende til 15,4 pct.</p> <p>Delmål 2: Der er udpeget driftsområder hvor yderligere 13,2 pct. kan udbydes i 2018.</p> <p>Delmål 3: Der er fundet besparelser svarende til ca. 3,0 mio. kr.</p> |
| 6 | Der må maksimalt være en gennemsnitlig nettoafvigelse på 8 pct. pr. kvartal på institutionens driftskonto i forhold til den seneste indmeldte prognose for samme periode. | Der må maksimalt være en gennemsnitlig nettoafvigelse på 8 pct. pr. kvartal på institutionens driftskonto i forhold til den seneste indmeldte prognose for samme periode. | 10 | <p>Målet er 0 pct. opfyldt.</p> <p>Målet om en gennemsnitlig nettoafvigelse på 8 pct. er ikke nået. Den væsentligste årsag var, at styrelsen pr. 01.01.2017 fik en selvstændig økonomi og har skullet opbygge rutiner ift. det statslige budget- og bevillingssystem.</p> |

A=aktivitetsmål; E=effektmål

Naturstyrelsen
Årsrapport 2017



Miljø- og Fødevareministeriet
Naturstyrelsen
Gjøddinggård, Førstballevej 2
7183 Randbøl
www.nst.dk